

Liturgie Leer-van-de-kerk-dienst
Emmen, 30 oktober 2016
Thema: op hoop van zegen
(in kader maand van de opvoeding)

Votum

Vredegroet

Genade zij u en vrede van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus.

Zingen geloofsbelijdenis: **Gezang 179a**

Bediening van de doop aan Fleur Geleijnse. Lezen **formulier 3**. Zingen: **Opwekking 710** (1e couplet 'ons' veranderen in 'haar') (m.m.v. muziekgroep)

Gebed om verlichting met Gods Geest

Bijbellezing: **Genesis 27:30-40** (gelezen door...)

Zingen: **Psalm 115:5,6,7**

Preek

Amenlied: **Psalm 128:1,3** (http://www.denieuwepsalmberijming.nl/1-berijmingen-psalm128.html?code=2182&category_id=1)

Dankgebed

Inzameling van de gaven (diakenen geholpen door...); tijdens de collecte luisterlied:
Gods zegen voor jou (Sela) (muziekgroep) (Anders ander lied?)

Slotzang: **Psalm 134:1-3**

Zegen – **LvdK 356:1,2**

De HERE zegene u en Hij behoede u; de HERE doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; de HERE verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.

*Amen: **LvdK 356:3***

Volk van God, geliefde gemeente van Jezus Christus,
br/zr jonger of ouder, welkome gast, luisteraar/kijker thuis,

[dia1] *Zegen mij, vader, zegen ook mij.*

Een wanhoopskreet in de tenten van Isaak.

Zegen mij, vader, zegen ook mij.

Radeloos staat de grote sterke Ezau bij het bed van zijn vader, als hij doorkrijgt dat zijn broer Jakob echt een bedrieger is en er met zijn oudste-zoon-zegen vandoor is gegaan.

Hebt u dan geen zegen meer over voor mij?

„Ik heb hem heer en meester over jou gemaakt, hem al zijn broers als dienaren gegeven, en hem voorzien van koren en wijn. Wat zou ik dan nog voor jou kunnen doen, mijn zoon?“

Hebt u dan maar één zegen, vader? Zegen mij, vader, zegen ook mij.

Daar staat een grote man te huilen...

Je staat erbij, en misschien heb je wel zoiets van 'nou, waarom moet je daar zo dramatisch over doen?' Is die zegen zó belangrijk?

Niet dat je dan perse een zegen onbelangrijk vindt – het is best mooi om aan het eind van de kerkdienst de zegen van JHWH mee te krijgen (maar hoe bewust ontvang je die?), en op een trouwdag is het knielen in de kerk door het bruidspaar en het samen de zegen van de HERE vragen over je huwelijk best een indrukwekkend moment. Maar zo dramatisch als Ezau...

Het kan natuurlijk dat we de betekenis en fijngevoeligheid van de zegen zijn kwijtgeraakt. Daar kun je je ook wel iets bij voorstellen in een land en tijd waarin individualisme en autonomie godheden zijn geworden: het dikke ik dat op de troon zit, en dat zelf wil beschikken over leven en dood.

In zo'n cultuur word je inderdaad meewarig aangekeken als je ook nog *iets* – laat staan *alles* – van Boven, van God verwacht.

[dia2] *Aan 's Heren zegen is 't al gelegen* – dat kom je alleen nog tegen op bordjes die vroeger bij opa en oma boven de schoorsteenmantel hingen, maar die nu voor een habbekrats bij de Kringloop liggen. Hebben we dat inderdaad achter ons gelaten, dat aan de zegen van de HERE *alles* gelegen is?

Zegen mij, vader, zegen ook mij.

De zegen, het zegenen, is in de Bijbel heel belangrijk. [dia3]

Het Hebreeuwse **beracha** en het Griekse **eulogia** komen vele honderden malen in de Bijbel voor.

Duidelijk wordt, dat [dia4] **alleen God zelf** de zegen bezit en kan uitdelen.

Nergens is zegen iets magisch dat je los van God kan ontvangen. Wij mensen kunnen dus niet zelfstandig over de zegen beschikken.

Ook is het niet vanzelfsprekend dat God je zegent.

Genesis 32 vertelt over de worsteling van Jakob met God. Aan het eind van dat gevecht klampt Jakob zich aan JHWH vast, en zegt dan: *Ik laat U niet gaan, tenzij U mij zegent.* Die zegen is voor Jakob dus heel belangrijk. Aan die zegen is hem werkelijk alles gelegen! Alleen door die zegen kan de relatie met God standhouden, en kan hij de toekomst tegemoet treden.

Het niet ontvangen van een [dia5] zegen is haast hetzelfde als vervloekt worden. Tegenover zegen staat vloek. Het is een vloek geen zegen te krijgen. En beter zegenen dan vloeken!

De zegen van de HERE krijgt op een bijzondere manier vorm in de tabernakel- en tempeldienst van het volk Israël.

De priesters krijgen de opdracht het volk te zegenen met de woorden: [dia6] *De HERE zegene u en behoede u; de HERE doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; de HERE verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.* (Numeri 6:24-26)

Als deze woorden klinken aan het einde van een kerkdienst, staan we dus in een eeuwenlange betekenisvolle traditie.

Het is een prachtige zegen, die toewerkt naar een hoogtepunt.

De eerste zegen wijst op [dia7] de bescherming door God, zoals een herder voor zijn kudde zorgt.

De tweede zegen zegt wat [dia8] daar het gevolg van is: dat JHWH zijn gezicht over zijn volk laat oplichten, als teken van zijn liefdevolle toegenegenheid.

De derde zegen laat [dia9] het doel van de zegen zien: dat er vrede – *shalom* – komt, heelheid tussen God en mensen, en tussen mensen onderling.

Deze priesterzegen is kunstig opgebouwd: [dia10] de eerste zegen heeft in het Hebreeuws drie woorden, de tweede heeft er vijf en de laatste zeven – het gaat van klein naar groot, om uit te waaiëren, te verspreiden.

Daarbij staat [dia11] drie keer de verbondsnaam JHWH voorop, gevolgd door in totaal 12 woorden – als het ware voor iedere stam van Israël één.

De priesters mochten deze zegen aan het volk meegeven onder handoplegging (Leviticus 9:22).

Zegen mij, vader, zegen ook mij.

De zegen is er niet alleen [dia12] **van God naar mensen** toe. Ook kunnen **mensen elkaar** zegenen.

Denk maar aan het voorbeeld van Isaak die zijn zoons zegent. Of kijk in Genesis 49, waar Jakob voor elk van zijn zonen een aparte zegen heen. Of in Deuteronomium 33 waar Mozes de twaalf stammen zegent. (Door de weergave in de NBV kun je heel mooi zien dat het hier om bijzondere teksten gaat, haast poëzie.)

Deze zegeningen zijn ook in ander opzicht bijzonder, omdat ze profetisch zijn.

Wat wezenlijk is als mensen elkaar zegenen blijft [dia13] dat de bron van de zegen bij God ligt.

Psalm 128: *de HERE zegene u uit Sion.* Psalm 133: *uit Sion dale op u neer...*

De zegen ontspringt waar de dienst aan God onderhouden wordt, waar mensen dichtbij de HERE blijven, gehoorzaam luisteren naar zijn wil.

Kracht en inhoud van zegenwoorden is afhankelijk van de manier waarop ze met de bron

verbonden zijn. Je kan bijvoorbeeld [dia14] ook op een wat 'lossere' manier, meer in het algemeen elkaar de zegen toewensen, zoals de maaiers elkaar groeten in het boek Ruth: *de HERE zegene u.*

Daar kun je het elkaar de zegen van de HERE toewensen op een verjaardag of aan het begin van een nieuw jaar mee vergelijken.

Het is trouwens niet zo dat je alleen met *woorden* kunt zegenen. [dia15] Ook door je *daden* kun je tot zegen voor een ander zijn.

Zo wordt de collecte die de gemeentes houden om elkaar te ondersteunen een zegen genoemd (2 Korintiërs 9:5,6 –let wel: het Griekse *eulogia* wordt niet altijd met 'zegen' vertaald; hier nl als 'gift'.)

Zegen mij, vader, zegen ook mij.

Er kan een zegen van God naar mensen gaan. En een zegen van mensen naar elkaar.

[dia16] Maar als **mensen kunnen we ook God** zegenen.

Zegen mijn ziel de grote naam des Heren... (Psalm 103)

Dan krijgt de zegen de betekenis van een erkennen van de zegenende hand van de HERE waarvoor je Hem dankbaar prijst. Daarmee verheerlijkt je God.

In het Nieuwe Testament zie je dat de zegen vooral zo wordt gebruikt: als lofprijzing.

Maar zowel in Oude als Nieuwe Testament is [dia17] de uitgangspositie van de zegen de verzoening. Dat betekent voor ons dat er **zegen is vanuit Christus**.

Handelingen 3:26 – *God heeft zijn dienaar allereerst voor u laten opstaan en Hem naar u gezonden om ieder van u die zich afkeert van zijn slechte daden te zegenen.*

Als Jezus terugkeert naar de hemel is het laatste wat zijn leerlingen van Hem zien zijn zegenende handen – met de gegeven belofte: [dia18] *Ik ben met jullie...*

In Christus is ook de belofte die Abraham kreeg vervuld, dat in hem alle volken van de aarde gezegend zullen zijn.

[dia19] *Zegen mij, vader, zegen ook mij.*

We hebben het nu steeds over zegen, maar wat is dat eigenlijk concreet? En wat merk je van zo'n zegen?

Betekent zegen dat het je goed zal gaan? Het is maar wat je dan 'goed' noemt.

Als je verwacht dat het je altijd voor de wind zal gaan, dat er nooit moeilijke of verdrietige dingen zullen gebeuren, dan is dat niet waar.

Maar als je ermee verwacht dat je uiteindelijk bij je doel komt, wat er onderweg ook allemaal gebeurt, dan heb je het beter begrepen.

Zegen brengt geluk, echt geluk. En dat geluk ontstaat niet, zoals mensen vandaag de dag denken, door materiele welvaart (veel geld en veel spullen – alles wat je hart begeert). Nee, [dia20] **echt geluk krijg je pas vanuit je relatie met God**.

Het geweldige weten en ervaren dat het dankzij Jezus goed gekomen is tussen God en jou. Dat er vrede is. Dat je geaccepteerd bent. Dat je niet meer bang voor God hoeft te zijn. Dat God je een hoopvolle toekomst gunt.

Het is echt een zegen als je daaruit mag leven.

Dat geeft zoveel rust, zoveel houvast. Dat je gewoon zeker weet: wat er ook gebeurt: ik ben van Christus, en niets en niemand zal mij van Hem kunnen scheiden.

Dus dan is 'op hoop van zegen' echt te zwak uitgedrukt, te weinig vol verwachting dat God

je werkelijk zal zegenen.

Zegen mij, vader, zegen ook mij.

Sommigen vroegen zich bij de voorbereiding af wat dit nu met opvoeden te maken heeft. Nou: veel.

Want niets is voor kinderen belangrijker en van groter waarde dan dat ze bovenal mogen weten geaccepteerd en geliefd te zijn in Christus.

Dat die basis van fundamenteel belang is, ontdekte ik door het lezen van het boek [dia21] *'Het beste voor je kind. Hoe geef je onvoorwaardelijke liefde door?'*

Daarin staan voorbeelden genoeg van hoe verwoestend het kan zijn als een veilig thuis ontbreekt.

Als je als kind alleen maar positieve aandacht en waardering krijgt wanneer je aan alle verlangens en verwachtingen van je ouders voldoet.

Als je nooit iets goeds en moois en opbouwends te horen krijgt en alleen maar afgekraakt en vernederd wordt.

Als je opgroeit in een sfeer van ruzie en gehacketak en jaloezie en wantrouwen.

[dia22] **Hoe wezenlijk is het dat kinderen ervaren dat ze niet pas door hun goeie gedrag door God aanvaard worden, maar dat ze in Christus door God aanvaard zijn.**

Wezenlijk, omdat je daardoor anders in het leven staat, vanuit een veel hoopvoller uitgangspositie.

Kijk naar Jezus, die zelfs tegen de verwachting van zijn meest nabije leerlingen in, kinderen naar zich toetrekt, en hen de handen oplegt en zegent. *Want juist voor hen is het koninkrijk van God!*

Dat is zo'n ongelooflijk sterke basis voor kinderen.

Kijk naar de doop: dat is toch fantastisch dat je voor [dia23] zulke kleine hummeltjes al mag weten dat ze door God geliefd zijn, dat ze kind van Hem mogen zijn uit liefdevolle genade. En ook al worden het later nog zulke grote etters, die je soms wel achter het behang zou willen plakken, toch blijft de basis: in Christus aanvaard.

En het betekent ook helemaal niet dat je altijd maar lief en aardig bent en geen straf zou mogen geven en alles maar moet goedkeuren wat ze doen – maar wel blijft altijd het uitgangspunt: in Christus geliefd.

En juist dat mogen ouders en andere opvoeders door een zegen aan kinderen laten weten en merken, doorgeven.

Ik pleit ervoor dat we dat meer doen, meer gaan toepassen: onze kinderen zegenen, en breder: elkaar zegenen.

Hoe? Laat ieder dat op z'n eigen manier invullen. (zijn er mensen die een voorbeeld kennen en daar iets over willen zeggen?)

De Joden kennen de wekelijkse sabbatviering in de huizen waar gezegend wordt. De jongens wordt dan toegewenst: *Moge God je rijkelijk zegenen en je maken als Efraim en Manasse* (Genesis 48:20) en de meisjes: *Moge God je rijkelijk zegenen en je maken als Rebecca en Sara.*

Het genoemde boek geeft ook mooie voorzetten voor het zegenen van de kinderen. Wat die in elk geval benoemt is, dat een zegen bestaat uit:

[dia24] een zinvolle aanraking (denk aan je hand op het hoofd van het kind leggen)

[dia25] een gesproken boodschap (je moet wel iets uitspreken)

[dia26] erkenning van grote waarde (dat je hoe dan ook geliefd bent en geaccepteerd, door God en door degene die de zegen geeft)

[dia27] zicht op een bijzondere toekomst (je kunt niet zoals de aartsvaders de toekomst van het kind nauwkeurig voorspellen, maar je kunt wel hoop geven en richting wijzen)

[dia28] actieve toewijding (geef het kind daadwerkelijk wat het beste is).

Laten we zo kinderen, laten we zo elkaar, geven wat het meest nodig is.

En het innerlijk verlangen vervullen, dat Ezau onder woorden brengt: [dia29] *zegen mij, vader, zegen ook mij.*

Amen

[dia30+31]